

ПАРОНИМИЯТА КАТО ИЗТОЧНИК НА ЛЕКСИКАЛНИ ТРУДНОСТИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО НОРВЕЖКИ ЕЗИК

Иван Й. Тенев

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. Преодоляването на лексикалните трудности в обучението по норвежки език на университетско ниво и тяхното типологизиране изисква интегриран подход, който отчита както вътрешносистемните лексикални отношения и асиметрии, така и влиянието на отрицателния езиков пренос от близкородствените езици. Сред основните причини за възникването на лексикални трудности е паронимията, проявяваща се в междинния език на обучаващите. В статията се открояват три групи паронимни двойки, включително словообразователни варианти, и с подбрани примери се илюстрира предложеният интегриран подход към лексикалните трудности.

Keywords: Scandinavian languages; foreign language acquisition; confusable words; semantic asymmetry; combined crosslinguistic influence

1. Общи бележки

Обучението по скандинавски езици на университетско ниво в България вече преполови третото си десетилетие¹⁾. За това време бяха натрупани значителен практически преподавателски опит и емпиричен материал, свързан с различни аспекти на обучението. Неговото теоретично осмисляне, включително и проблематизирането на някои от специфичните особености на обучението по скандинавски езици за българи, се откроява като необходим следващ етап в развитието на българската скандинавистика.

Основната група от трудности, пред които се изправят както студентите, така и преподавателите, се дължат на факта, че в рамките на специалност „Скандинавистика“ се изучават едновременно два близкородствени чужди езика – един основен (шведски или норвежки) и един допълнителен (шведски, норвежки или датски). Въпреки типологичната близост между тях е налице асиметрия на всички езикови равнища, която, освен че улеснява обучението, е и източник на отрицателен езиков пренос. Междуетиковата асиметрия се проявява не само по отношение на изучаваните скандинавски

езици, но и спрямо първия чужд език на студентите – близкородствените английски или немски, като част от студентите владеят и двата езика на добро ниво при постъпването си в университета. Очертава се специфична ситуация на разнопосочен езиков пренос, означавана с термина „съчетано междуезиково влияние“ (СМВ) (англ. *combined crosslinguistic influence*) (De Angelis, 2007: 20 – 21).

При евентуално по-обстойно проучване на СМВ в рамките на специалност „Скандинавистика“ трябва да се отчете и влиянието на родния български език, както и редица частни случаи, в които родният език е руски, украински или сръбски, или случаи, в които студентите наред с немски и/или английски владеят във висока степен и друг, негермански език – руски, френски, испански и др.

Въпреки отделни разработки по проблеми, свързани с междуезиковата симетрия и асиметрия и ролята им в чуждоезиковото обучение, липсват учебни помагала по скандинавски езици, съобразени с нуждите на студентите в специалността, които да отчитат и специфичните аспекти на СМВ. Целевата група на системите за обучение по съвременни скандинавски езици, издавани в Скандинавия и използвани за нуждите на специалност „Скандинавистика“, в общия случай са чужденци имигранти, често с ниско ниво на образование, за които съответният скандинавски език е и първи чужд език изобщо. Очевидно те не отговарят на очакванията и потребностите на студентите скандинависти, поради което се налага преподавателите да компенсират недостатъците им с използването на допълнителни материали и по-експлицитен подход в изграждането на граматична и лексикална компетентност.

При всички положения е все по-очевидна необходимостта от съпоставителни изследвания, осветляващи особено проблемни области и случаи на асиметрия, по възможност подчинени на единна концепция и ориентирани към целите на практическото обучение по скандинавски езици²⁾.

2. Лексикалните трудности в обучението по съвременен норвежки език

В настоящата статия ще се опитам да очертая особеностите на един от основните проблеми в обучението по съвременен норвежки език (СНЕ) в рамките на специалността „Скандинавистика“, който ще нарека най-общо „лексикални трудности“. Тук включвам трудности, произтичащи от формата, значението и употребата на една или няколко лексикални единици, принадлежащи към една и съща част на речта. От разглежданите тук лексикални трудности изключвам например омонимни и паронимни двойки, принадлежащи към различни части на речта, както и проблемите, свързани с лексикалната съчетаемост³⁾. Изключени са и отлаголните

съществителни, производни на една и съща мотивираща основа с помощта на различни словообразователни форманти. При тях често се очертават сложни „констелации“ от значения, мотивирани както от лексикалното значение и аргументната структура на произвеждащия глагол, така и от различни прояви на семантичен трансфер от близкородствени езици въз основа на сходството във формата – срв. например следните *nomina actionis* и/или *nomina resultativa* към глагола норв. *å skrive* ‘пиша’: *skriv, skrivning, skriveri, skrift, skrivelse*. Отглаголната номинализация, като основен проблем на обучението по практически скандинавски езици, беше обстойно разгледана, включително и в съпоставителен план, в друго мое изследване и свързаните с него публикации (Tenev, 2009; Tenev, 2010).

Наблюденията ми върху лексикалните трудности се основават на корпус от емпиричен материал, събиран по време на работата ми като преподавател по практически норвежки език и норвежка граматика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и допълван с данни за „проблемни“ и за носителите на езика думи, съдържащи се в някои издавани в Норвегия справочници (напр. Bjerke, 1967; Tetlie, 1967; Råd om språk, 1983; Uri, 2016).

Макар и по същество да съм използвал методологията на анализа на грешките, корпусът няма претенции за представителност и изчерпателност. С цел бъдат избегнати „банални прогнози“ – по изказа на Данчев (Danchev, 2001: 109), които не отразяват реални проблеми в обучението по СНЕ (например споменатите по-горе омонимни и паронимни двойки, принадлежащи към различни части на речта), акцентът в подбора на включените в корпуса единици е поставен върху т.нар. „диагноза на грешките“ и нейния първи етап – *идентификацията*. Настоящата статия е опит да се премине към втория етап на диагнозата на грешките, а именно изясняването на тяхната *етиология* (за термините вж. Danchev, 2001: 110), т.е. причините, поради които те възникват⁴).

Към групата лексикални трудности – обичаен източник на грешки в по-ранните етапи на обучението по СНЕ, се отнасят някои паронимни двойки (често тройки и дори четворки). Тук с известна условност, поради разнообразните начини за възникване на паронимните отношения (вж. Vishnyakova, 1978: 96 – 98), и въз основа на явлението паронимия, разбирано в по-широк и в по-тесен смисъл (срв. Boyadzhiev, 2002: 123 – 124), ще разгледам три основни групи пароними, срещани в корпуса.

Съществен критерий за включване на лексикалните единици в различните категории пароними, представени тук, е установеното в преподавателската практика неразличаване на значенията им и погрешна взаимна замяна в речта на обучаемите. В този смисъл, разглежданата тук паронимия

не е паронимия в рамките на езиковата употреба, присъща на носителите на езика, а паронимия, проявяваща се в междинния език на студентите, изучаващи норвежки език като чужд.

3. Пароними в по-широк смисъл

Паронимите в по-широк смисъл са лексикални единици, които са сходни по звучене и/или имат подобна морфемна структура; принадлежат към една и съща част на речта (лексико-граматична категория); нямат генетична връзка помежду си, но дори и да съществува такава, то тя не е прозрачна за обучаемите от *синхронна* гледна точка; не са мотивирани от една и съща основа, ако са производни думи; значенията им не съдържат общи семантични компоненти или те са малко на брой (по Boyadzhiev, 2002: 123 – 124). Компонентите на семантичната структура на думата са свързани йерархично (вж. Radeva, 2017: 67), при което все пак е възможно членовете на паронимните редове от разглеждания вид да споделят някои семи от по-нисък ред⁵⁾.

Пароними в по-широк смисъл са напр. бълг. *натурален* – *нотариален*, *лекувам* – *ликувам*, *лабиален* – *лабилен* и др. Към тази група могат да бъдат отнесени следните двойки от корпуса: норв. *overflødig* ‘излишен, прекомерен’ – *overfladisk* ‘повърхностен (и прен.)’; *å melte* ‘смилам, усвоявам (храна)’ – *å smelte* ‘топя, стопявам (се); топя (руда, метал)’; *å verge* ‘защитавам, закрилям’ – *å vegre* ‘отказвам (да направя нещо)’; *å oppfordre* ‘призовавам, приканвам (някого да направи нещо)’ – *å oppmuntre* ‘развеселявам; окуражавам (някого да направи нещо)’; *en/et komplement* ‘комплимент’ – *et komplement* ‘допълнение’; *en pensjonist* ‘пенсионер’ – *en pensjonær* ‘пенсионер’; *å sonde* ‘сондирам, проучвам със сонда’ – *å sondre* ‘разделям, различавам’; *en spøk* ‘шега’ – *et spøkelse* ‘призрак’ и др.

Паронимите от тази група, съгласно определението дадено по-горе, са не само потенциален, но и реален източник на грешки най-вече в началните етапи на обучението по СНЕ. Причините за това са не само звуковото и/или структурно сходство между лексемите, но и принадлежността им към една и съща лексико-граматична категория (за термина вж. Radeva, 2017: 130). Тя, на свой ред, предопределя и сходните синтагматични отношения, в които те встъпват. Това е особено видно при прилагателните (напр. *overflødig* – *overfladisk*) и при глаголни двойки с общи семи в значението и с подобна аргументна структура, отразена в сходното им синтактично обкръжение (напр. *å oppfordre* – *å oppmuntre*).

Всеки опит за разработване на таксономия на лексикалните трудности в обучението по СНЕ в СУ „Св. Климент Охридски“ трябва да отчита и съчетаното междуезиково влияние. Трудностите, които предизвиква паронимната двойка *å melte* ‘смилам, усвоявам (храна)’ – *å smelte* ‘топя,

стопявам (се); топя (руда, метал)', се дължат не само на сходството в звуковия облик на нейните членове, а и на наличието на формално сходните, но семантично неадекватни английски глаголи *to melt* 'топя, стопявам' и *to smelt* 'топя, стопявам (метал, руда)'. И норв. *å smelte*, и англ. *to melt* възхождат към германската пралексема **meltan* (срв. Hoad, 1996: 288; NAOB под *melte*), което обяснява и далечното сходство в значенията им. Следователно можем да ги определим и като апроксиманти⁶⁾ (вид „лъжливи приятели на преводача“).

Апроксиманти са и норв. *å smelte* и англ. *to smelt* с източник среднодолнонемския глагол *smelten*, застъпващ германския корен **smelt-* (срв. Hoad, 1996: 445; NAOB под *smelte*). Тях, съгласно предложената от Будагов (Boudagov, 1971: 364) класификация на семантично близките „лъжливи приятели на преводача“ в близкородствени езици, можем да отнесем към несъответствията, при които в единия език (норвежки) думата има по-общо значение, отколкото в другия (английски). Немският когнат *schmelzen* 'топя (се), разтапям (се) (вкл. и за метали)' е формално, а с известни уговорки (доколкото в значението 'обработвам металургично, разтапям руда' се използва глаголът *verhütten* (вж. Lietz, 1996: 141)) и семантично адекватен на норв. *å smelte*, което улеснява студентите с първи чужд език немски.

4. Пароними в по-тесен смисъл

Към втората основна група пароними, или пароними в по-тесен смисъл, отнасям сходни по звучене думи с *обща* мотивираща основа (при производните думи) или общ *синхронно* прозрачен произход (при непроеизводните), между чиито значения има известна по-силна връзка (срв. Boyadzhiev, 2002: 123). И тук основният подвеждащ фактор е формалната близост между лексемите, допълвана от семантичната близост и подобните синтагматични отношения, в които те встъпват.

Докато паронимите от първата група създават трудности по-скоро в началните етапи на обучението, които се преодоляват относително бързо, паронимите от втората група са по-траен източник на грешки. Поради по-високата степен на семантична общност между членовете на паронимните редове идентифицирането на диференциалните семантични компоненти е по-трудно. Този вид пароними са и по-податливи на отрицателен семантичен трансфер въз основа на повишеното структурно и семантично сходство с лексеми от близкородствените езици, особено немски⁷⁾.

В тази група пароними включвам двойки (тройки) като норв. *adgang – tilgang – inngang*: *adgang* 'достъп до място, помещение, събитие или услуга, изискващ предоставяне на разрешение' (напр. *Adgang forbudt!* 'Достъпът е забранен!'), *uvedkommende forbys adgang* 'достъпът на неупълномощени лица е забранен', *få adgang til hemmelige dokumenter* 'получавам

достъп до класифицирани документи’); *tilgang* ‘възможност за достъп до информация, ресурси или услуги, без да е необходимо специално разрешение или по силата на стеклите се обстоятелства’ (напр. *det er ingen internettilgang* ‘няма достъп до интернет’); *inngang* ‘достъп до събитие, изискващ или неизискващ заплащане; вход’ (напр. *gratis inngang til museet* ‘безплатен вход в музея’).

За сравнение, значението на немското съответствие *Zugang* е по-общо – ‘достъп до място, помещение събитие или услуга без оглед на това дали се изисква предоставяне на нарочно разрешение, или не’ (напр. *Zugang verboten!* ‘Достъпът е забранен!’, *ein Zugang zum Telefonmarkt* ‘достъп до пазара на телефони’, *der Zugang zur Justiz* ‘достъпът до правосъдие’).

В едно по-обстойно представяне на разликата в семантичния обем на норв. *adgang* – *tilgang* – *inngang* и нем. *Zugang* с оглед на отрицателния семантичен трансфер от немски към норвежки положително ще се наложи да бъдат анализирани значението и употребата на други съществителни от същото семантично поле – напр. норв. *innpass*, нем. *Eintritt*, *Zutritt*, *Einlass*, *Eingang* и др.

Други примери за паронимни двойки в по-тесен смисъл са норв. *en ånd* ‘дух’ – *en ånde* ‘дъх’; *et kvarter* ‘четвърт час’ – *et kvartal* ‘тримесечие; група сгради между четири пресечки’; *en inder* ‘индиец’ – *en indianer* ‘индианец’; *å forandre* ‘променям из основи’ – *å endre* ‘променям в по-незначителна степен’; *mistenksom* ‘подозрителен, изпитващ подозрение’ – *mistenkelig* ‘подозрителен, предизвикващ подозрение’; *en musikanter* ‘непрофесионален музикант’ – *en musiker* ‘професионален музикант’; *merkbar* ‘осезаем’ – *merklig* ‘странен, забележителен’ и др.

Някои двойки (тройки) от корпуса трудно могат да бъдат отнесени едноточно към едната или другата група – напр. *å merke seg* ‘запомням’ – *å markere seg* ‘изтъквам се’; *en sti* ‘пътека’ – *en stige* ‘стълба’ – *et steg* ‘крачка’ и др.

5. Словообразователни варианти

В групата на паронимите с известна условност включвам и различни двойки словообразователни варианти – думи с *еднакво* денотативно значение, които се отличават в структурно отношение (имат обща мотивираща основа, но са оформени с различни словообразователни средства). Словообразователните варианти в СНЕ често се отличават помежду по функционално-прагматичната си употреба или по композиционната си съчетаемост, т.е. различната си способност да образуват сложни думи.

Тук включвам например двойката *tørst* ‘жаден’ и *tørstig* ‘остар. жаден’. Въпреки ограничената си употреба *tørstig* е опорна дума на сложни прилагателни с първи компонент съществително и словообразователно значение

‘изпитващ силна потребност от веществото или явлението, означено от детерминанта’ – напр. *blodtørstig* ‘кръвожаден’, *gulltørstig* ‘сребролюбив’, *livstørstig* ‘жизнелюбив’ и др. Независимо че в речниците на СНЕ са регистрирани и вариантите съотв. *blodtørst* и *gulltørst*, честотата им на употреба в корпуса LBK е много по-ниска.

Към словообразователните варианти може да се отнесе и двойката *tålmodighet* ‘търпение’ и *tålmod* ‘остар. търпение’, при която често се проявява и отрицателен пренос въз основа на различната функционална употреба на шведските съответствия *tålmod* ‘търпение’ с немаркирана употреба и *tålmodighet* ‘търпение’, отбелязано като остаряло в SAOB. При по-обстоен съпоставителен анализ на шведските и норвежките деадективни съществителни с корен *tål-* би трябвало да се разгледат и шведските словообразователни варианти *tålighet* и *tålsamhet* (остар.).

При двойката словообразователни варианти *sort* ‘черен’ и *svart* ‘черен’ се проявява характерната за писмения норвежки език демократичност и диалектна вариативност, отразена и в наличието на две писмени норми на СНЕ – *букмол* (възникнала като норвегизирана форма на писмения датски език) и *нюноршк* (изкуствено създадена норма, основана на материал от подбрани диалекти). Вариантите *sort* (застъпник на дат. *sort*) и *svart* (от старонорв. *svart*) са допустими в *букмол* (*svart* е с близо пет пъти по-висока честота на употреба в корпуса LBK), докато в *нюноршк* закономерно е разрешен само вариантът *svart*.

Употребата на единия или другия словообразователен вариант в *букмол* отразява някои социокултурни и дори политически различия в рамките на езиковия колектив, за които бъдещите специалисти скандинависти би трябвало да си дават сметка. Така най-общо употребата на *sort* се възприема като немаркирана от част от населението в големите градски центрове в източната и южната част на Норвегия и като претенциозна, консервативна или „датска“ от останалите.

6. Заключение

От направения преглед на паронимията (вкл. словообразователната вариативност), като проблем на обучението по СНЕ на университетско ниво, се очертава необходимостта от интегриран подход към лексикалните трудности. Разработването на дидактично ориентирана таксономия, като база за създаване на учебни помагала например, трябва да включва следните елементи:

– анализ на *вътрешносистемните* лексикални отношения въз основа на изследване на словната семантика, включително диахронните ѝ промени; структурните особености, композиционната съчетаемост и лексикално-семантичната съчетаемост, както и стилистично-функционалната и прагматичната употреба на редовете лексеми (двойки, тройки и т.н.);

– анализ на *междусистемните* лексикални отношения с оглед на проявите на съчетано междуетиково влияние, който до голяма степен следва елементите на анализ на вътрешносистемните отношения (тук трябва да се държи сметка само за онези симетрии или асиметрии, които са *реален* източник на отрицателен езиков пренос);

– отчитане на някои екстралингвистични фактори, произтичащи от специфичната езикова ситуация в Норвегия.

Подобен холистичен подход лесно би могъл да подведе изследователя към излишно детайлизиран и в крайна сметка самоцелен анализ, затова и винаги трябва да бъде съобразен с нуждите и проблемите на обучаваните. Те лесно могат да бъдат установени емпирично от преподавателите или посредством методологично издържан анализ на грешките и междинния език на студентите. Пример за такъв подход са и концепциите, приложени в някои от справочниците и помагалата, посветени на лексикалните трудности в други езици (напр. Nikolaeva & Boldireva, 1976; Activator, 1993; Carpenter, 1993; Filipova, 2004; Duden, 2011).

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. Тук имам предвид обучението по скандинавски езици в рамките на специалността „Скандинавистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, която през учебната 2017/2018 г. отбеляза своя 25-годишен юбилей. В десетилетията преди 1992 г. скандинавски езици в Софийския университет са се преподавали под формата на т.нар. лекторати, подкрепяни от страните от Скандинавския север.
2. Би било целесъобразно концептуалното осмисляне на подходите към едновременно обучение по няколко близкородствени езици да бъде предприето и на общоуниверситетско ниво, за да обхване и използва достиженията и на други филологически специалности в СУ – „Славянска филология“, „Балканистика“, някои от специалностите в Центъра за източни езици и култури, и то в светлината на съвременните теоретични изследвания по въпросите на обучението по трети и пореден чужд език и мултилингвизма, като цяло.
3. Лексикалната съчетаемост, като проблем на обучението по норвежки език, а и изобщо, е въпрос на който се обръща недостатъчно внимание в изследванията на специалистите по приложно езикознание и в самата Норвегия. Липсват валентни речници и речници на лексикално-семантичната съчетаемост на СНЕ, каквито съществуват за останалите континентални скандинавски езици (напр. Bruun, 1995; Svensk språkbruk, 2003).
4. Част от лексикалните двойки и тройки, включени в корпуса, бяха използвани в практическите упражнения в рамките на избираемата дисциплина

„Методология на научното изследване“ за студентите скандинависти от II курс през учебната 2017/2018 г. Наред със запознаването с основните методи на научноизследователската работа в областта на филологията студентите имаха за задача да проведат и собствено научно изследване – компонентен семантичен анализ на двойки (тройки) лексеми с частично съвпадащи семантични признаци (напр. норв. frisk – fersk ‘здрав, пресен, свеж’). Целта на практическата задача беше студентите сами да установят доколко семантичните структури на лексемите се припокриват и кои семантични признаци обичайно се актуализират в речта, включително и посредством лексикалната им съчетаемост.

5. Тук трябва да се има предвид опасността от прекалено раздробяване на семантичния анализ до степен, в която той не отразява реалната репрезентация на значението на думата в съзнанието на носителите на езика – т.нар. polysemy fallacy ‘заблудата на полисемията’ (Sandra, 1998).
6. В съпоставителните лексиколожки изследвания съществува значителен разнородност по отношение на терминологизирането на различните междусистемни връзки на лексикално ниво (за преглед и критичен коментар вж. напр. Zhelezarova, 2016: 20 – 22 и Radeva, 2017: 157 – 159). При всички случаи обаче дефинирането на използваните термини зависи от обекта и предмета на конкретното изследване. Във връзка с разглежданите тук лексикални трудности в обучението по СНЕ се открояват следните критерии, по които можем да съотнесем две или повече лексикални единици от различни езици: формална еквивалентност, семантична еквивалентност, еквивалентност на лексикално-семантичната съчетаемост, общ етимологичен произход, стилистична и функционална еквивалентност. Еквивалентността по тези критерии обаче не може да бъдат отчетена с абсолютни стойности, тъй като например семантичната еквивалентност може да се изрази в частично или пълно разминаване в обема на значенията на анализираните лексеми (вж. Boudagov, 1971: 364). Етимологичната връзка между лексикалните единици също може да бъде повече или по-малко прозрачна от синхронна гледна точка в зависимост от отдалечеността във времето на общия етимон и т. н.

Намирането на еднозначни термини, които да опишат всички възможни съчетания от степени на еквивалентност по изброените критерии, не е възможно. Целесъобразно е наборът от термини (и съответните им видове асиметрии) да бъде сведен до минимум, който отразява действителните проблеми, с които се сблъскват обучаваните. В този смисъл е излишно например различняването на формалната еквивалентност на звукова, графична, структурна и др.

Често с избрания термин се акцентира и върху определен аспект или частен проблем на лексикалната асиметрия между близкородствени езици. Под апроксиманти тук разбирам етимологично идентичните думи в родствени езици, развили „разнозначност (тоест хетеросемия) или семантична нюансировка“ (Parashkevov, 2016). В случаите, когато има съвпадане на

част от значенията, съчетано с хетеросемия и семантична диференциация, се говори за междуезикова полисемия (Ivanova, 2014: 107).

7. Причината е силното лексикално влияние на среднодолнонемските диалекти върху континенталните скандинавски езици по времето на немската Ханза, и особено през XIV и XV в.

REFERENCES/LITERATURA

- Activator (1993): *Longman Language Activator*. London: Longman.
- Bjerke, A. (1967): *Hva er godt riksmål? Spørsmål og svar*. Oslo: Riksmålsforbundet.
- Boudagov, R. (1971). Neskolko zamechanii o "lozhnih druzyah perevodchika". In: *Masterstvo perevoda*. Moskva: Sovetskii pisatel (pp. 362 – 368) [Будагов, Р. (1971). Несколько замечаний о „ложных друзьях переводчика“. В: *Мастерство перевода*. Москва: Советский писатель (с. 362 – 368)].
- Boyadzhiev, T. (2002). *Bulgarska leksikologiya*. Sofia: Anubis. [Бояджиев, Т. (2002). *Българска лексикология*. София: Анубис].
- Bruun, E. (1995). *Dansk Sprogbrug. En stil- og konstruktionsordbog*. København: Gyldendal.
- Capenter, E. (1993). *Confusable words. Collins Cobuild English Guides 4*. London: Harper Collins.
- Danchev, A. (2001). *Sapostavitelno ezikoznanie. Teoria i metodologiya*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Press. [Данчев, А. (2001). *Съпоставително езикознание. Теория и методология*. София: Св. Климент Охридски].
- De Angelis, G. (2007). *Third or Additional Language Acquisition*. Clevedon/ Buffalo/Toronto: Multilingual Matters.
- Duden (2011). *Duden. Richtiges und gutes Deutsch. Das Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle*. Mannheim/Zürich: Dudenverlag.
- Filipova, M. (2004). *Angliisko-bulgarski rechnik na problemni doumi*. Sofia: Emas [Филипова, М. (2004). *Английско-български речник на проблемни думи*. София: Емас].
- Hoad, T. F. (1996). *The Concise Dictionary of English Etymology*. Oxford/ New York: Oxford UP.
- Ivanova, Ts. (2014). Kolokatsiyata kato mezhdouslavyanski diferentsialen priznak (s ogleđ na slavyanskite ezitsi). Chast 1. *Proglas*, izdanie na Filologicheskiya fakultet na VTU "Sv. sv. Kiril i Metodii", 1 (pp. 96 – 122) [Иванова, Ц. (2014). Колокацията като междуславянски диференциален признак (с оглед на славянските езици). Част 1. *Проглас*, издание на Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, 1 (с. 96 – 122)].

- LBK (Leksikografisk bokmålskorpus) <<https://tekstlab.uio.no/glossa2/bokmal>> [Knudsen, R. L. & Fjeld, R. V. (2013). LBK2013: A balanced, Annotated National Corpus for Norwegian Bokmål. Proceedings of the workshop on lexical semantic resources for NLP at NODALIDA 2013, NEALT Proceedings Series 19 (pp. 12 – 20)].
- Lietz, G. (1996). *Norsk-tysk ordbok over lumske likheter/ Wörterbuch der "falschen Freunde" Norwegisch-Deutsch*. Oslo: Universitetsforlaget.
- NAOB (NAOB – Det Norske Akademis ordbok). < <https://www.naob.no/>>
- Nikolaeva, M. A. & Boldireva, M. M. (1976). *Leksicheskie trudnosti frantsuzskogo yazika*. Leningrad: Prosveshtenie [Николаева, М. А. & М. М. Болдырева (1976). *Лексические трудности французского языка*. Ленинград: Просвещение].
- Parashkevov, B. (2016). Retsenzia vuv vruzka s konkursa za zaemane na akademichnata dluzhnost "dotsent" po "Slavyanska filologiya – teoriya na prevoda". Sofia [Парашкевов, Б. (2016). Рецензия във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Славянска филология – теория на превода“. София].
- Norsk språkråd (1983). *Råd om språk fra Norsk språkråd*. Oslo: Cappelen.
- Radeva, V. (2017). *Bulgarska leksikologiya i leksikografiya*. Sofia: Iztok-Zapad. [Радева, В. (2017). *Българска лексикология и лексикография*. София: Изток-Запад].
- Sandra, D. (1998). What Linguists Can and Can't Tell You about the Mind: A Reply to Croft. *Cognitive Linguistics*, 9(4), 361 – 378.
- SAOB (Svenska Akademiens ordbok) < <https://www.saob.se/>>
- Svensk språkbruk (2003). *Svenskt språkbruk*. Ordbok över konstruktioner och fraser. Stockholm: Svenska språknämnden/Norstedts Ordbok.
- Tenev, I. (2009). *Otglagolna nominalizatsiya v suvremenniya shvedski i norvezhki ezik. Formalni, semantichni i stilistichni osobenosti na proizvodnite s nastavki -else i -an/-en*. Avtoreferat na disertatsiya za prisuzhdane na obrazovatelnata i nauchna stepen "doktor". Sofia [Тенев, И. (2009). *Отглаголна номинализация в съвременния шведски и норвежки език. Формални, семантични и стилистични особености на производните с наставки -else и -an/-en*. Автореферат на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. София].
- Tenev, I. (2010). Konversiyata v suvremenniya shvedski i norvezhki ezik (bokmål). *Foreign Language Teaching*, 1 (pp. 3 – 15) [Тенев, И. (2010). Конверсията в съвременния шведски и норвежки език (букмол). *Чуждоезиково обучение*, 1 (с. 3 – 15)].
- Tetlie, H. (1967). *Bruk lydlike ord korrekt. Eksempler, rettelser og kommentarer*. Trondhjem: Yrkesopplæringsrådet for håndverk og industri/Universitetsforlaget.

- Uri, H. (2016). *Godt språk. Alt du trenger å vite for å ordlegge deg korrekt*. Oslo: Kagge.
- Vishnyakova, O. V. (1978). О problemah paronimii. *Voprosi yazikoznaniya* (4). Moskva: Nauka (pp. 96 – 106) [Вишнякова, О. В. (1978). О проблемах паронимии. *Вопросы языкознания* (4). Москва: Наука (сс. 96 – 106)].
- Zhelezarova, R. (2016). *Lingvistichni problemi i greshki v prevoda ot slavyanski ezitsi na bulgarski*. Sofia: Siluet. [Железарова, Р. (2016). *Лингвистични проблеми и грешки в превода от славянски езици на български*. София: Силует].

PARONYMY AS A SOURCE OF LEXICAL DIFFICULTIES IN NORWEGIAN LANGUAGE LEARNING

Abstract. Tackling lexical difficulties (i.e. confusable words) in learning and teaching Norwegian as a foreign language at university level and the typologization of those difficulties requires an integrated approach which takes into account the intra-system lexical relations and asymmetries, as well as the negative language transfer from genetically closely related languages. One of the major sources of lexical difficulties is paronymy, as manifested in students' interlanguage. The paper outlines three major groups of paronymic lexical items, including word-formation variants, and illustrates the proposed integrated approach to confusable words by relevant case-in-point examples.

✉ **Dr. Ivan Y. Tenev, Assist. Prof.**

Department of German and Scandinavian Studies
Faculty of Classical and Modern Philology
Sofia University
15, Tsar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia, Bulgaria
E-mail: ivan.tenev@gmail.com